

Тема лекції: «Запобігання корупції у державній службі»

Частина 1

Навчальна дисципліна: «Публічна служба»

Лектор: к.ю.н., доцент кафедри адміністративного права С. А. Федчишин

План

1. Правила етичної поведінки державних службовців, їх види.
2. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у державних службовців.

Правила етичної поведінки державних службовців – це сукупність вимог, які висуваються до поведінки державних службовців під час виконання службових обов'язків, а окремі з них – і поза державною службою, з метою забезпечення ефективності державної служби, протидії корупції у державній службі та підвищення довіри населення до державної служби

Правила етичної поведінки «на службі» чи й «поза службою»

Державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування не повинні допускати, *у тому числі поза державною службою або службою в органах місцевого самоврядування*, дій і вчинків, які можуть зашкодити інтересам держави або місцевого самоврядування чи негативно вплинути на репутацію державного службовця або посадової особи місцевого самоврядування

Наказ НАДС «Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування» від 05.08.2016 р.

Правове регулювання правил етичної поведінки державних службовців

1. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. (*ст.ст. 8, 44, 63, 65 та ін.*).
2. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. (*Розділ VI*).
3. Наказ НАДС «Про затвердження Загальних правил етичної поведінки держ. службовців та посадових осіб місцевого самоврядування» від 05.08.2016 р.
4. Правові акти, якими затверджуються правила етичної поведінки працівників окремих державних органів, галузеві стандарти, кодекси етики тощо:

Наприклад, наказ Міністерства юстиції України

«Про затвердження Правил етичної поведінки працівників апарату

Міністерства юстиції України та його територіальних органів» від 21.09.2017 р.

та ін.

Правила етичної поведінки державних службовців

Загальновизнані
етичні норми
поведінки

Формально-юридичні
правила етичної
поведінки

Загальні

Спеціальні

Правила етичної поведінки, закріплені Законом України «Про запобігання корупції» (Розділ VI):

1. Пріоритет інтересів.
2. Політична нейтральність.
3. Неупередженість.
4. Компетентність і ефективність.
5. Нерозголошення інформації.
6. Утримання від виконання незаконних рішень чи доручень.

Правила етичної поведінки, закріплені наказом Національного агентства України з питань державної служби «Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування» від 05.08.2016 р.

Державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування при виконанні посадових обов'язків повинні:

- діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана ВРУ;
- сумлінно, компетентно, результативно і відповідально виконувати свої посадові обов'язки, проявляти ініціативу, а також не допускати ухилення від прийняття рішень та відповідальності за свої дії та рішення;
- під час виконання своїх посадових обов'язків неухильно дотримуватись загальноновизнаних етичних норм поведінки, бути доброзичливими та ввічливими, дотримуватись високої культури спілкування (не допускати використання нецензурної лексики, підвищеної інтонації), з повагою ставитись до прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, об'єднань громадян, інших юридичних осіб, не проявляти свавілля або байдужість до їхніх правомірних дій та вимог;

- запобігати конфліктам у стосунках з громадянами, керівниками, колегами та підлеглими;
- виконувати свої посадові обов'язки чесно і неупереджено, незважаючи на особисті ідеологічні, релігійні або інші погляди, не надавати будь-яких переваг та не виявляти прихильність до окремих фізичних чи юридичних осіб, громадських і релігійних організацій;
- постійно поліпшувати уміння, знання і навички відповідно до функцій та завдань займаної посади, підвищувати свій професійний та культурний рівень, удосконалювати організацію службової діяльності;
- дбати про авторитет державної служби і служби в органах місцевого самоврядування, а також про позитивну репутацію державних органів та органів місцевого самоврядування, що включає дотримання правил етикету, належного зовнішнього вигляду, забезпечення високої якості роботи, встановленого внутрішнього службового розпорядку;
- шанувати народні звичаї і національні традиції, з повагою ставитися до державних символів України, використовувати державну мову під час виконання своїх посадових обов'язків, не допускати дискримінації державної мови;
- одяг державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування повинен бути офіційно-ділового стилю і відповідати загальноприйнятим вимогам пристойності;
- поважати приватне життя інших осіб та ін.

**Правила етичної поведінки працівників апарату
Міністерства юстиції України та його територіальних органів
(наказ Міністерства юстиції України від 21.09.2017 р.):**

- служіння державі і суспільству;
- толерантність;
- пріоритетність інтересів;
- субординація;
- гідна поведінка;
- доброчесність;
- політична нейтральність;
- прозорість і підзвітність;
- сумлінність.

Основне юридичне значення правил етичної поведінки

дотримання правил етичної поведінки є одним із основних обов'язків державного службовця (п. 2 ч. 1 ст. 8)

дотримання правил етичної поведінки є складовою предмета оцінювання результатів службової діяльності державного службовця (ч. 2 ст. 44)

порушення правил етичної поведінки є дисциплінарним проступком (п. 2 ч. 2 ст. 65)

Види конфлікту інтересів

Потенційний конфлікт інтересів

- «наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, **що може вплинути** на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень»

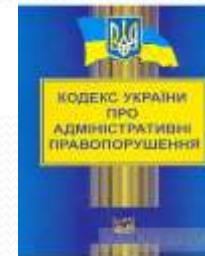

Реальний конфлікт інтересів

- «суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, **що впливає** на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень»

Стаття 172⁻⁷ КУпАП

Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

Неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів – тягне за собою накладення штрафу від 100 до 200 НМДГ.

Вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів – тягнуть за собою накладення штрафу від 200 до 400 НМДГ.

Наведені вище діяння, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, – тягнуть за собою накладення штрафу від 400 до 800 НМДГ з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на 1 рік.

Заходи врегулювання конфлікту інтересів

Заходи самостійного врегулювання

Заходи зовнішнього врегулювання

- 1) усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів;
- 2) застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняття рішень;
- 3) обмеження доступу особи до певної інформації;
- 4) перегляд обсягу службових повноважень особи;
- 5) переведення особи на іншу посаду;
- 6) звільнення особи.

Усунення від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення (ст. 30)

1) конфлікт інтересів
не має постійного
характеру

2) можливість залучення
до прийняття рішення або
вчинення дій інших
працівників органу

!!! Усунення від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення – це не відсторонення від виконання посадових обов'язків

Обмеження доступу до інформації (ст. 31)

- 1) **конфлікт інтересів пов'язаний із доступом до інформації;**
- 2) **конфлікт інтересів має постійний характер;**
- 3) **існує можливість продовження виконання особою повноважень на посаді за умови такого обмеження;**
- 4) **існує можливість доручення роботи з відповідною інформацією іншому працівнику органу.**

Перегляд обсягу службових повноважень (ст. 32)

- 1) конфлікт інтересів має постійний характер;**
- 2) конфлікт інтересів пов'язаний із конкретними повноваженнями особи;**
- 3) існує можливість продовження належного виконання особою службових завдань у разі такого перегляду;**
- 4) існує можливість наділення відповідними повноваженнями іншого працівника.**

Форми зовнішнього контролю за здійсненням повноважень (ст. 33):

1) **перевірка** працівником, визначеним керівником органу, **стану та результатів** виконання особою завдань, вчинення дій, прийняття рішень тощо з питань, пов'язаних із конфлікт інтересів;

2) виконання особою завдання, вчинення нею дій, розгляд справ, підготовка та прийняття нею рішень у **присутності** **визначеного керівником органу працівника;**

3) **участь уповноваженої особи НАЗК** в роботі колегіального органу в статусі спостерігача без права голосу.

Переведення (ст. 34)

- 1) **конфлікт інтересів має постійний характер;**
- 2) **не може бути врегульований іншими заходами, визначеними у ч. 1 ст. 34 Закону (шляхом усунення від виконання завдань, вчинення дій, прийняття рішень чи участі в його прийнятті; обмеження доступу до інформації; перегляду повноважень та ін.);**
- 3) **наявність вакантної посади, яка відповідає особистим та професійним якостям державного службовця;**
- 4) **згода державного службовця на переведення.**

Звільнення (ст. 34)

- 1) **конфлікт інтересів має постійний характер;**
- 2) **неможливість врегулювання конфлікту інтересів у інший спосіб (у тому числі у випадку відсутності згоди особи на переведення або на позбавлення приватного інтересу).**

Дякую за увагу!